

2025/1471

19.7.2025.

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2025/1471

od 18. srpnja 2025.

o izmjeni Odluke 2012/642/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

- (1) Vijeće je 15. listopada 2012. donijelo Odluku 2012/642/ZVSP⁽¹⁾.
- (2) Predsjednik Ruske Federacije 24. veljače 2022. najavio je vojnu operaciju u Ukrajini te su ruske oružane snage započele napad na Ukrajinu, među ostalim s državnog područja Bjelarusu. Taj je napad predstavljao očito kršenje teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Ukrajine.
- (3) U svojim zaključcima od 19. veljače 2024. Vijeće je oštro osudilo kontinuiranu potporu koju bjeloruski režim pruža agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine te je pozvalo Bjelarus da se suzdrži od takvog djelovanja i da se pridržava svojih međunarodnih obveza.
- (4) S obzirom na ozbiljnost situacije te kao odgovor na kontinuirano sudjelovanje Bjelarusu u agresiji Rusije protiv Ukrajine primjereno je uvesti dodatne mjere ograničavanja.
- (5) Osobito je primjereno zabraniti nabavu oružja i povezanog materijala svih vrsta iz Bjelarusu.
- (6) Kako bi se povećala djelotvornost mjera ograničavanja uvedenih kao odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, potrebno je ukloniti rizik od izbjegavanja tih mjera neizravnim izvozom preko trećih zemalja. Određena roba i tehnologija mogle bi doprinijeti vojnom i tehnološkom napretku Bjelarusu ili razvoju njezina sektora obrane i sigurnosti, među ostalim i kad se izvoze pod krinkom njihove civilne krajnje uporabe. Zabranom neizravnog izvoza obuhvaćen je izvoz robe koja podliježe mjerama ograničavanja, među ostalim i preko treće zemlje. Nadležna tijela trebala bi poduzeti pravodobne preventivne mjere ako postoji vjerodostojan rizik da bi se takva roba izvezena u treće zemlje u konačnici mogla preusmjeriti u Rusiju. Stoga je primjereno državama članicama pružiti neobavezni administrativni mehanizam kojim se nacionalnim nadležnim tijelima omogućuje da zahtijevaju prethodnu dozvolu za izvoz robe koja bi mogla doprinijeti vojnom i tehnološkom napretku Bjelarusu ili razvoju njezina sektora obrane i sigurnosti u bilo koju treću zemlju ako je izvoznik obaviješten o tome da postoji dovoljan razlog za sumnju da bi krajnje odredište robe moglo biti u Bjelarusu ili da bi krajnja uporaba robe mogla biti za bjeloruske subjekte. Cilj te mjere nije uvođenje novog općeg ograničenja, već pružanje državama članicama djelotvornog i razmjernog instrumenta za istraživanje i sprečavanje mogućeg izbjegavanja mjera ograničavanja, uz istodobno osiguravanje usklađenog tumačenja i pravne jasnoće za izvoznike. Ta mjera ne bi trebala utjecati na područje primjene klauzule o zabrani neizravnog izvoza. Države članice imaju diskreciju pri odlučivanju treba li se ta mjera ili klauzula o zabrani neizravnog izvoza primjenjivati kao mehanizam izvršavanja u slučajevima u kojima krajnje odredište robe može biti u Bjelarusu ili krajnja uporaba robe može biti za bjeloruske subjekte.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 2012/642/ZVSP od 15. listopada 2012. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelarusu i sudjelovanje Bjelarusu u ruskoj agresiji prema Ukrajini (SL L 285, 17.10.2012., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2012/642/oj>).

- (7) Primjereno je i postojeću zabranu pružanja specijaliziranih usluga financijske komunikacije određenim bjeloruskim kreditnim institucijama i njihovim bjeloruskim društvima kćerima, koje su relevantne za bjeloruski financijski sustav i koje već podliježu mjerama ograničavanja koje je uvela Unija, proširiti na zabranu transakcija. Osim toga, primjereno je dodati izuzeća povezana s radom diplomatskih i konzularnih predstavništava Unije i država članica ili partnerskih zemalja u Bjelarusu te s transakcijama državljana države članice koji imaju boravište u Rusiji. Također je primjerno dodati odstupanje za transakcije koje su nužne za dezinvestiranje iz Bjelarusu ili za likvidaciju poslovnih aktivnosti u Bjelarusu. Podsjeća se da mjere ograničavanja Unije nemaju izvanteritorijalni učinak i ne obvezuju gospodarske subjekte osnovane u skladu s pravom trećih zemalja, uključujući gospodarske subjekte iz Bjelarusu. Stoga, transakcije između pravnih osoba, subjekata ili tijela osnovanih ili registriranih u skladu s pravom države članice i njihovih društava kćeri u trećim zemljama ne smatraju se kršenjem te zabrane, među ostalim ako su u takve transakcije uključene kreditne ili financijske institucije na koje se zabrana primjenjuje. Izuzećima i odstupanjem u članku 2.y Odluke 2012/642/ZVSP ne dovodi se u pitanje zabrana gospodarskim subjektima u Uniji da pružaju usluge financijske komunikacije subjektima uvrštenima na popis u Prilogu V.
- (8) Osim toga, primjereno je proširiti popis robe koja bi mogla doprinijeti vojnom i tehnološkom napretku Bjelarusu ili razvoju njegova sektora obrane i sigurnosti tako da se na njega uvrste proizvodi koje Rusija upotrebljava u svojem agresivnom ratu protiv Ukrajine i roba koja doprinosi razvoju ili proizvodnji vojnih sustava Bjelarusu, što uključuje kemijske prekursore za energetske materijale, rezervne dijelove za alatne strojeve, strojeve s računalnim numeričkim upravljanjem (CNC) te sastavne kemikalije goriva.
- (9) Nadalje, primjereno je proširiti popis robe koja podliježe ograničenjima izvoza i koja bi mogla doprinijeti povećanju bjeloruskih industrijskih kapaciteta, kao što su strojevi, kemikalije, neki metali i plastika. Kako bi se smanjio rizik od izbjegavanja mjera ograničavanja, primjereno je i dodatno proširiti popis robe i tehnologije koje podliježu zabrani provoza preko državnog područja Bjelarusu.
- (10) Države članice, uzimajući u obzir svoje primjenjive međunarodne obveze, ne bi trebale priznavati ni izvršavati privremene mjere, naloge, zaštitne mjere, presude osim onih koje je donio sud države članice ni druge sudske, arbitražne ili upravne odluke donesene u postupcima koji nisu postupci u državama članicama u okviru postupka rješavanja spora između ulagača i države ili izvedene iz takvog postupka u vezi s mjerama uvedenima Odlukom 2012/642/ZVSP. Djelotvorna primjena klauzule o neispunjenju zahtjeva trebala bi se smatrati javnom politikom Unije i država članica za potrebe priznavanja i izvršenja arbitražnih, sudskih ili upravnih odluka. Zbog toga bi priznavanje ili izvršenje u državama članicama privremenih mjera, naloga, zaštitnih mjera, presuda osim onih koje je donio sud države članice te drugih sudskih, arbitražnih ili upravnih odluka donesenih u postupcima koji nisu postupci u državama članicama u okviru postupka rješavanja spora između ulagača i države ili izvedenih iz takvog postupka koji bi mogli dovesti do ispunjavanja zahtjeva u vezi s mjerama uvedenima Odlukom 2012/642/ZVSP trebalo smatrati povredom javne politike Unije i država članica. Tom se odredbom ne bi trebala dovoditi u pitanje obveza države članice da sudjeluje u postupcima pokrenutima protiv nje i da se brani u takvim postupcima niti da zatraži priznavanje i izvršenje odluke kojom joj se dodjeljuje naknada troškova.
- (11) Iako je ispunjavanje zahtjeva u vezi s mjerama uvedenima Odlukom 2012/642/ZVSP zabranjeno u Uniji, što uključuje postupke izvansudske nagodbe, postoje dokazi koji ukazuju na to da bjeloruske osobe, subjekti ili tijela, ili osobe, subjekti ili tijela koji posluju preko ili u ime jedne od tih bjeloruskih osoba, subjekata ili tijela, ili koji su u vlasništvu su ili pod kontrolom takvih osoba, subjekata ili tijela, pokreću odnosno mogli bi pokušati pokrenuti i voditi zlonamjerne postupke rješavanja spora izvan Unije u vezi s mjerama uvedenima Odlukom 2012/642/ZVSP, ili traže odnosno mogli bi tražiti protuzakonito ishodenje priznavanja ili izvršenja arbitražnih odluka donesenih u okviru takvih zlonamjernih postupaka rješavanja spora. Stoga je nadležnim tijelima ili Uniji, ovisno o slučaju, potrebno omogućiti da u postupku pred sudom države članice ostvare naknadu štete, što uključuje pravne troškove i troškove koji nastanu ako druga strana ne postupi u skladu s arbitražnom odlukom, koju su im uzrokovala te osobe, subjekti ili tijela i osobe, subjekti ili tijela koja su u vlasništvu ili pod kontrolom tih osoba, subjekata ili tijela, a slijedom postupka rješavanja spora između ulagača i države u vezi s mjerama uvedenima Odlukom 2012/642/ZVSP, pod uvjetom da su iscrpljena sva dostupna pravna sredstva u relevantnoj jurisdikciji. Nadležna tijela trebala bi ostvariti takvu naknadu štete u skladu s pravom Unije i običajnim pravilima međunarodnog prava.

- (12) Ako su suočene s arbitražnim odlukama koje su protiv njih donesene u postupku rješavanja spora između ulagača i države u vezi s mjerama uvedenima Odlukom 2012/642/ZVSP, države članice trebale bi podnijeti sve prigovore koji su im dostupni u domaćim ili stranim postupcima za priznavanje i izvršenje takvih arbitražnih odluka. To uključuje podnošenje prigovora na osnovi toga da bi priznavanje ili izvršenje arbitražne odluke bilo protivno javnoj politici zemlje u kojoj se traži priznavanje i izvršenje, na temelju Konvencije o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka iz 1958.
- (13) Primjenu odredbe o institutu *forum necessitatis* trebalo bi proširiti.
- (14) Primjereno je i izmijeniti naslov Priloga II. kako bi se u njega uključile sve relevantne odredbe u kojima se upućuje na taj prilog.
- (15) Radi provedbe određenih mjera potrebno je daljnje djelovanje Unije.
- (16) Odluku 2012/642/ZVSP trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odluka 2012/642/ZVSP mijenja se kako slijedi:

1. umeće se sljedeći članak:

„Članak 1.aa

1. Zabranjuje se izravna ili neizravna kupnja, uvoz ili prijenos u Uniju oružja i povezanog materijala svih vrsta, uključujući oružje i streljivo, vojna vozila i opremu, paravojnu opremu i rezervne dijelove za sve navedeno, ako su podrijetlom iz Bjelarusu ili se izvoze iz Bjelarusu.

2. Zabranama iz stavka 1. ne dovode se u pitanje uvoz, kupnja ni prijenos koji se odnose na:

- (a) osiguravanje zamjenskih dijelova i usluga potrebnih za održavanje i sigurnost postojećih kapaciteta unutar Unije; ili
- (b) izvršenje ugovora sklopljenih prije 20. srpnja 2025., ili akcesornih ugovora potrebnih za izvršenje takvih ugovora.”;

2. članak 1.b mijenja se kako slijedi:

(a) umeću se sljedeći stavci:

„3.a Zabrane iz stavaka 1. i 3. ne primjenjuju se na prodaju, opskrbu, prijenos ili izvoz robe obuhvaćene oznakama KN 3204 11, 3204 12, 3204 13, 3204 14, 3204 15, 3204 16, 3204 17, 3204 18, 3204 19, 3204 20, 3506 10, 3506 91, 3907 10, 3907 21, 3907 30, 3907 50, 3907 61, 3907 69 i 3907 99 koja je potrebna za izvršenje, do 21. listopada 2025., ugovora sklopljenih prije 20. srpnja 2025. ili akcesornih ugovora potrebnih za izvršenje takvih ugovora.

3.b. Zabrane iz stavaka 1. i 3. ne primjenjuju se na prodaju, opskrbu, prijenos ili izvoz robe obuhvaćene oznakom KN 9032 89 koja je potrebna za izvršenje, do 21. siječnja 2026., ugovora sklopljenih prije 20. srpnja 2025. ili akcesornih ugovora potrebnih za izvršenje takvih ugovora.”;

(b) stavak 13. zamjenjuje se sljedećim:

„13. Nadležna tijela država članica mogu odobriti, pod uvjetima koje smatraju primjerenima, prodaju, opskrbu, prijenos ili izvoz sljedeće robe, ili pružanje povezane tehničke ili financijske pomoći, nakon što utvrde da su takva roba ili pružanje povezane tehničke ili financijske pomoći potrebni za osobnu uporabu fizičkih osoba u kućanstvu u Bjelarusu:

- (a) roba obuhvaćena oznakom KN 8417 20;
- (b) bakrene cijevi i pribor za cijevi obuhvaćeni oznakama KN 7411 ili 7412 unutarnjeg promjera do 50 mm;
- (c) roba obuhvaćena oznakom KN 8414 60;
- (d) roba obuhvaćena oznakom KN 3916 20 kada je to nužno za prodaju podnih obloga od PVC-a.”;

3. članak 2.d mijenja se kako slijedi:

- (a) umeće se sljedeći stavak:

„1.aa Ne dovodeći u pitanje zabranu neizravnog izvoza iz stavka 1. ovog članka i članka 4. Uredbe (EU) 2021/821, zahtijeva se dozvola za izvoz, u bilo koju treću zemlju osim Bjelarusu, robe i tehnologije koji bi mogli doprinijeti vojnom i tehnološkom napretku Bjelarusu ili razvoju njezina sektora obrane i sigurnosti, ako je nadležno tijelo države članice u kojoj izvoznik ima boravište ili poslovni nastan obavijestilo izvoznika da predmetni proizvodi jesu ili bi mogli biti namijenjeni, u cijelosti ili djelomično, bilo kojoj fizičkoj ili pravnoj osobi, subjektu ili tijelu u Bjelarusu ili za upotrebu u Bjelarusu.”;

- (b) umeće se sljedeći stavak:

„6.a Ako se dozvola zahtijeva u skladu sa stavkom 1.aa, nadležna tijela postupaju u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u članku 4. Uredbe (EU) 2021/821, koji se primjenjuje *mutatis mutandis*.”;

4. članak 2.n zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 2.n

1. Ne udovoljava se zahtjevima povezanim s ugovorima ili transakcijama na čije su izvršenje izravno ili neizravno, u cijelosti ili djelomično, utjecale mjere uvedene ovom Odlukom, uključujući zahtjeve za odštetu ili koje druge zahtjeve te vrste, kao što je zahtjev za naknadu štete ili zahtjev na temelju jamstva, a posebno zahtjev za produljenje ili plaćanje obveznice, jamstva ili odštete, osobito financijskog jamstva ili financijske odštete, u bilo kojem obliku, ako ih podnesu:

- (a) fizičke ili pravne osobe, subjekti ili tijela uvršteni na popis iz Priloga I.;
- (b) bilo koja fizička ili pravna osoba, subjekt ili tijelo iz članaka 2.h, 2.i, 2.j ili 2.y, ili uvrštena na popis iz priloga II., III. ili V.;
- (c) bilo koja druga bjeloruska osoba, subjekt ili tijelo, uključujući bjelorusku vladu;
- (d) bilo koja osoba, subjekt ili tijelo koji posluje preko ili u ime jedne od osoba, subjekata ili tijela iz ovog stavka točaka (a), (b) ili (c).

2. U državi članici ne priznaju se, ne provode niti izvršavaju privremene mjere, nalozi, zaštitne mjere, presude osim onih koje je donio sud države članice ni druge sudske, arbitražne ili upravne odluke donesene u postupcima koji nisu postupci u državama članicama u okviru postupka rješavanja spora između ulagača i države odnosno izvedene iz takvog postupka, pokrenutog protiv države članice, koje bi mogle dovesti do ispunjavanja zahtjeva u vezi s mjerama uvedenima ovom Odlukom ako su ih zatražile osobe, subjekti ili tijela iz stavka 1. točaka (a), (b), (c) ili (d), ili osobe, subjekti ili tijela koja su u vlasništvu ili pod kontrolom tih osoba, subjekata ili tijela.

3. U državi članici ne priznaju se, ne provode niti izvršavaju zahtjevi za pomoć tijekom istrage ili drugih postupaka, kao ni kazne ili druge sankcije na temelju privremenih mjera, naloga, zaštitnih mjera, presuda osim onih koje je donio sud države članice ni druge sudske, arbitražne ili upravne odluke donesene u postupcima koji nisu postupci u državama članicama u okviru postupka rješavanja spora između ulagača i države odnosno izvedene iz takvog postupka, pokrenutog protiv države članice, u vezi s mjerama uvedenima ovom Odlukom ako su ih zatražile osobe, subjekti ili tijela iz stavka 1. točaka (a), (b), (c) ili (d), ili osobe, subjekti ili tijela koja su u vlasništvu ili pod kontrolom tih osoba, subjekata ili tijela.

4. U svakom postupku za izvršenje zahtjeva teret dokazivanja da ispunjenje zahtjeva nije zabranjeno stavkom 1. leži na osobi koja traži izvršenje tog zahtjeva.

5. Ovaj članak ne dovodi u pitanje pravo osoba, subjekata i tijela iz stavka 1., na sudsko preispitivanje zakonitosti neizvršenja ugovornih obveza u skladu s ovom Odlukom.”;

5. umeću se sljedeći članci:

„Članak 2.na

Svaka država članica, ako je primjenjivo, poduzima sve odgovarajuće mjere za naknadu ili ima pravo na naknadu, u sudskom postupku pred nadležnim sudovima države članice, izravne ili neizravne štete, što uključuje pravne troškove, koja je toj državi članici nastala slijedom postupka rješavanja spora između ulagača i države koji su pokrenuti protiv države članice u vezi s mjerama uvedenima ovom Odlukom. Država članica ima, ako je primjenjivo, pravo na naknadu takve štete od osoba, subjekata ili tijela iz članka 2.n stavka 1. točaka (a), (b), (c) ili (d) koji su pokrenuli, intervenirali ili sudjelovali u postupku rješavanja spora između ulagača i države ili koji pokušavaju izvršiti arbitražnu odluku, odluku ili presudu koja se odnosi na postupak rješavanja spora između ulagača i države te osoba, subjekata ili tijela koja su u vlasništvu ili pod kontrolom tih osoba, subjekata ili tijela.

Ako je primjenjivo, Unija pod istim uvjetima ima pravo na naknadu štete koja joj je nastala.

Članak 2.nb

Države članice podnose sve prigovore koji su im dostupni protiv priznavanja i izvršenja arbitražnih odluka koje su protiv njih izrečene u postupku rješavanja spora između ulagača i države u vezi s mjerama uvedenima ovom Odlukom.”;

6. članak 2.y mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zabranjuje se izravno ili neizravno sudjelovanje u svim transakcijama s pravnim osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis u Prilogu V. ili s bilo kojom pravnom osobom, subjektom ili tijelom s poslovnim nastanom u Bjelarusu u čijim vlasničkim pravima subjekt uvršten na popis u Prilogu V. izravno ili neizravno ima više od 50 % udjela.”;

(b) umeću se sljedeći stavci:

„1.a Zabrana iz stavka 1. ne primjenjuje se na transakcije:

(a) potrebne za rad diplomatskih i konzularnih predstavništava Unije i država članica ili partnerskih zemalja u Bjelarusu, uključujući delegacije, veleposlanstva i misije, ili međunarodnih organizacija u Bjelarusu koje uživaju imunitet u skladu s međunarodnim pravom; ili

(b) koje su izvršili državljani države članice koji imaju boravište u Bjelarusu i imali su ga prije 24. veljače 2022.

1.b Odstupajući od stavka 1., nadležna tijela mogu odobriti, pod uvjetima koje smatraju primjerenima, transakcije koje su nužne za dezinvestiranje iz Bjelarusu ili likvidaciju poslovnih aktivnosti u Bjelarusu.”;

7. Prilog II. mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. srpnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednica

M. BJERRE

PRILOG

Naslov Priloga II. Odluci 2012/642/ZVSP zamjenjuje se sljedećim:

„PRILOG II.

POPIS PRAVNIH OSOBA, SUBJEKATA ILI TIJELA IZ ČLANKA 2.c STAVKA 7., ČLANKA 2.d STAVKA 7. I ČLANKA 2.da”.
